

3. Naši národní světcí

V pavučině (úvodní vyprávění)

Byl krásný podzim – babí léto. Snad všichni lidé vítali každé ráno na obloze sluníčko, které dobarvovalo plody na stromech a keřích. Zvířata se v prozářených dnech připravovala na zimu a poslední ptáci využívali klidné oblohy k odcestování na jih. Obzvláště aktivní byli v těchto dnech pavouci: kilometry vláken splétali do sítí a i ta nejpečlivější hospodyňka si nemohla být jista, zdali po důkladném úklidu pavouk opět nezaplní vhodný roh pavučinou.

Je sobota a Pepík chce spát déle. Ale nemůže – stále znovu ho budí bzučení. „Co to je za příšeru?“ brblá a vstává, aby ji umlčel. Ale když spatří včelu, jak kmitá naplno křidélky a přitom stále více zabředává do pavoučí sítě, ztrácí svou bojovou náladu. Ubohá včelko, celý život pilně sbíráš med, opyluješ přitom květy, a teď se staneš kořistí pavouka! Sama se z toho nedostaneš a nemilosrdný lovec z tebe vysaje krev. Pomohu ti a to hned!

Pepík si přistavuje židli, posouvá stůl a vzápětí už opatrně uvolňuje včelu z lepkavých vláken pavučiny. Osvobozený tvoreček rozpíná křidélka a otevřeným oknem letí vstříc rannímu slunci. Chlapec naslouchá jejímu bzučení – je svobodné, zcela jiné než před chvílí v pavoučím vězení.

Zvláště na konci církevního roku si připomínáme, že Ježíš Král nás všechny volá do nebeského království. Zlý duch však nemilosrdně spřádá sítě a my nejednou upadáme do pavučiny hříchu. Ale je tu Ježíš – lékař duší, který nás vysvobozuje, když sami si pomoci nemůžeme. A církev nás zvláště v měsíci listopadu nabádá, abychom pomáhali těm, kteří si sami pomoci nemohou – duším v očistci.

Babí léto je už dávno pryč, ale bzučící včelka nám může být symbolem i v závěru podzimu – symbolem uvězněné duše, která touží po Ježíši a potřebuje vysvobodit.

Nápisy na pomnících

Jistě nejednou a nejen v „dušičkovém“ týdnu navštívíte hřbitov. Pokud tam půjdete jako ministranti v rámci ministrantské schůzky, jistě se nezapomenete pomodlit nejenom na hrobě své rodiny, ale především na hrobech kněží, kteří odpočívají na vašem hřbitově.

Poté můžete procházet hřbitovem a všímat si nápisů na pomnících. Většinou nahoře nebo dole bývá uvedena nějaká myšlenka, se kterou se rodina loučí se svým příbuzným. Procházejte tedy hřbitovem nejlépe se svým knězem a tiše jednotlivé nápisy pročítejte a vysvětľujte si jejich obsah. Nebojte se být i kritičtí, neboť některé texty nejsou zdaleka křesťanské, i když jsou na pomníku s křížem.

jáhen Josef Janšta

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2007/2008.)

Také se může přečíst úryvek z Písma svatého:

Jan 11,32-44

Kolik si z textu zapamatovali je možno ověřit si v Biblické soutěži uvedené na konci.

Slavnost Všech svatých

Každý rok začátkem listopadu slavíme dva významné dny: slavnost Všech svatých a Vzpomínku na všechny věrné zemřelé.

O slavnosti Všech svatých (1. listopadu) myslíme na všechny ty, kteří jsou u Boha v nebi. Už minule jsme si řekli, kdo to svatí jsou a jak je máme správně uctívat. Že máme svaté oficiálně prohlášené, k těm že patří i různí světci-patroni, a ti že mají během roku svůj svátek. Jenomže prohlášených za svaté je mnohem víc než dnů v roce, a tak má někdy svátek více svatých najednou. Ani tak se ale na všechny nedostane. Víme přece, že každý, kdo se dostane do nebe, je svatý. Vezměte si třeba mučedníky: pokud někdo položí svůj život pro víru, stává se skoro automaticky svatým. Takových lidí byly v dějinách tisíce. A konečně i lidé, které jsme znali a kteří byli zbožní a spravedliví (jak se říká v Písmu svatém), jsou už dost možná v nebi a jsou z nich svatí. Můžeme je prosit o přímluvu, ale dokud to Církev neschválí, nesmíme je uctívat veřejně.

Všichni tito jmenovaní – oficiální svatí (Panna Maria, andělé, mučedníci, různí patroni, svatí ze Starého zákona, atd.), svatí, co se „nevešli do kalendáře“ a všichni ti, o kterých ani nevíme, že jsou už v nebi – doslova VŠICHNI SVATÍ – mají svůj společný svátek 1. listopadu.

A ne jen tak ledajaký svátek: Je to slavnost, tak významná, že přebije i neděli, kdyby na ni náhodou vyšla, a jako neděle i vypadá. Při mši máme tři čtení, Sláva na výsostech Bohu, a dokonce i Věřím. Také má svoji vlastní prefaci.

Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

Hned následující den, 2. listopadu, se slaví Vzpomínka na všechny věrné zemřelé. Lidově se jí říká Dušičky. Je to docela zvláštní den: není to svátek ani slavnost, přesto má v kalendáři takovou sílu, že jí musí ustoupit každá slavnost i neděle. Je to taková „vážná slavnost“: při mši svaté sice čteme 3 čtení jako v neděli, ale Sláva ani Věřím se nezpívá. Tím ale zvláštnosti nekončí: Je to jediný den v roce, kdy má každý kněz povoleno sloužit 3 mše svaté a obětovat je za zemřelé.

A kdopak jsou ti „věrní zemřelí“? Inu v latinském Misálu bychom se dočetli, že jsou to „věřící zemřelí“, to znamená křesťané, kteří umřeli s nadějí na vzkříšení, a ještě stále čekají na svůj vstup do nebe. To ale neznamená, že bychom se neměli modlit i za nevěřící. Ti naše modlitby někdy potřebují ještě víc. Zkrátka, 2. listopadu se modlíme za všechny ty, které jsme ještě nemohli oslavovat 1. listopadu.

Abychom jim pomohli do nebe, můžeme pro ně získávat odpustky. Odpustky jsou zvláštní milosti, které mohou splatit některé tresty, které zůstávají po spáchání hříchu a po jeho odpuštění ve zpovědi. Je to podobné, jako když rozbijeme vázu nebo okno: jdeme se omluvit, je nám odpuštěno, ale nové okno nebo vázu musí někdo zaplatit.

Odpustky ustanovuje papež z „moci klíčů“, které svatý Petr dostal od Pána Ježíše. Nejde o skutečné klíče, ale o pravomoc zavírat a otvírat Nebeské království, kterou od té doby mají všichni Petrovi nástupci – papežové. Ti také stanovili, že kdykoliv se někdo zbožně pomodlí na hřbitově za zemřelého, získá pro ně částečné odpustky. V týdnu od 1. do 8. listopadu pro ně můžeme získat dokonce úplné odpustky: stačí se na hřbitově zbožně, třeba i v duchu pomodlit Otče náš, Vyznání víry a jednu další modlitbu na úmysly papeže.

Naši národní světcí

Naším největším světce je svatý Václav, patron české země a českého národa. O něm jsme si už povídali minule, když jsme probírali patrony ministrantů. Ale kníže Václav by se nikdy nestal svatým, nebýt jeho babičky svatě Ludmily. Ani ta by se nestala svatou, kdyby její manžel Bořivoj nepřijal křest od svatého Metoděje.

Z rodu Přemyslovců také pochází svatá Anežka Česká, kterou vyučovala svatá Hedvika, a její „sousedkou“ v severních Čechách byla svatá Zdislava z Lemberka. Z východočeského knížecího rodu Slavníkovců zase pocházeli druhý pražský biskup svatý Vojtěch a jeho bratr, hnězdenský arcibiskup, svatý Radim. Ale nejenom šlechtici se u nás stávali svatými. Vzpomeňme na svatého Prokopa, svatého Jana Nepomuckého, jeho jmenovce Jana Nepomuckého Neumanna nebo svatého Jana Sarkandra. Český národ zastupuje v nebi mnoho slavných Čechů – svatých, blahoslavených, ale také ctihodných, kteří na svoje blahořečení teprve čekají. Nemůžeme teď mluvit úplně o všech, proto si připomeneme jenom tyto nejznámější.

Svatí Cyril a Metoděj

Češi by asi ještě dlouho zůstali pohané, kdyby k nim víra nepřišla z Moravy. A tam by také zůstali pohany, kdyby se k nim víra nedostala z řecké Soluně (Tessaloniky), kde se v 9. století narodili dva učení bratři – Konstantin a Metoděj.

Pro zajímavost – do Soluně přinesl křesťanskou víru přímo svatý apoštol Pavel a později tam poslal i dva dopisy, které dnes máme jako součást Nového zákona.

Bratři Konstantin a Metoděj byli hned po patriarchovi Fotiovi nejvzdělanější lidé Východořímské říše a byli ve službách byzantského císaře Michala III. Ten je svým jménem vysílal na různé cesty. Když byli na misijní cestě u Chazarů, našli tam ostatky papeže Klimenta I. (Klementa I.), třetího nástupce sv. Petra, který tam byl kdysi poslán do vyhnanství, a odnesli je s sebou. Kolem roku 860 je císař poslal na misie k východním (makedonským) Slovanům, kteří žili u Černého moře.

Konstantin na základě makedonského nářečí vytvořil spisovný slovanský jazyk, kterému všichni Slované rozuměli. Gramatiku si půjčil ze své rodné řečtiny (proto je dodnes řecká a česká gramatika hodně podobná). Vymyslel také slovanskou abecedu (prvním písmenem je kříž, další si vypůjčil z řečtiny a možná i z arabštiny). Potom společně přeložili do slovanštiny větší část Písma svatého.

Asi roku 862 poslal moravský kníže Rostislav poselstvo do hlavního města byzantské říše – Konstantinopole. Žádal císaře Michala, aby jim poslal biskupa, učitele a někoho, kdo by jim uspořádal zákony. Císař nemohl na cizí (papežské) území jenom tak vyslat biskupa. Místo toho poslal na Moravu své dva největší učence, kteří navíc mluvili slovansky – jáhna Konstantina a kněze Metoděje.

Když roku 863 přišli naši bratři na Velkou Moravu, už s sebou nesli spisovný jazyk, písmo a přeložené části Písma svatého. V té době už na Moravě stály kostely, chyběli v nich už jenom slovanští kněží. Proto založili školu a vychovávali v ní budoucí kněze. Také sestavili první slovanský zákoník.

Když do slovanštiny přeložili také bohoslužebné texty a začali sloužit mši svatou ve slovanském jazyce, dostali se do sporu s cizími kněžími, kteří už předtím na Moravě působili. Mše svatá se totiž do té doby mohla sloužit jenom řecky, latinsky a hebrejsky. Roku 867 museli i se svými žáky opustit Moravu. Papež Mikuláš I. si je kvůli slovanské bohoslužbě pozval do Říma. Cesta tehdy trvala i několik měsíců, a když konečně přišli do Říma, vyšel jim vstříc v průvodu nový papež Hadrián II., protože se doslechl, že s sebou přinášejí ostatky svatého Klementa, patrona Říma.

Papež Hadrián uznal slovanštinu jako čtvrtý bohoslužebný jazyk tím, že slavnostně položil slovanské mešní texty na oltář v papežské katedrále svatých Janů v Lateránu. Metoděje pak jmenoval arcibiskupem Panonie (tj. dnešní Moravy, části Slovenska, východního Rakouska a západního Maďarska). Konstantin ale těžce onemocněl, a tak vstoupil v Římě do řeckého kláštera a přijal tam jméno Cyril. Po padesáti dnech zemřel 14. února 869 a je dodnes pochován v bazilice svatého Klementa v Římě.

Metoděj se potom vydal zpátky na Moravu. Po cestě ho ale zajal salcburský arcibiskup, který si nárokoval Metodějovo území, a proto ho 2 a půl roku držel ve vězení. Až roku 873 ho nařídil papež Jan VIII. propustit a potvrdil ho jako panonského arcibiskupa.

Arcibiskup Metoděj zemřel 6. dubna roku 885 a byl pohřben ve své katedrále. Bohužel dnes s jistotou nevíme, kde se nacházela (možná Uherské Hradiště – Sady). Zanechal po sobě kolem 200 kněží, jáhnů a podjáhnů a asi 3 sídelní biskupy (z toho jednoho v Olomouci).

Svatí Cyril a Metoděj se právem nazývají Apoštolové Slovanů. Jsou patrony Evropy, patrony slovanských národů a hlavními patrony Moravy. V celé církvi mají svátek 14. února, u nás pak z pastoračních důvodů 5. července.

Atributy: Bývají zobrazováni vždycky společně, Cyril v hábitu jako mnich držící knihu a Metoděj v ornátu a dalmatice, s palliem, mitrou a berlou nebo dvojramenným křížem jako arcibiskup. Někdy jsou znázorněni oba jako biskupové, buďto v západním nebo východním liturgickém oděvu. Obvykle také mívají vousy; to ale neodpovídá historické skutečnosti.

Svatá Ludmila

Svatá Ludmila se narodila kolem roku 860 na hradě Pšov u Mělníka. Její jméno ve staré slovanštině znělo Lidmila a znamená „lidu milá“. V roce 874 se provdala za českého knížete Bořivoje I. (prvního historicky doloženého přemyslovského panovníka). Když byl Bořivoj pokřtěn od svatého Metoděje na Velehradě, přivedl s sebou na Levý Hradec do Čech i slovanské kněze. Od nich přijala křest i jeho manželka Ludmila. Měli spolu 7 dětí, tři syny a čtyři dcery. Po Bořivojovi nastoupil na trůn nejstarší syn Spytihněv a po něm mladší Vratislav a jeho žena Drahomíra, kterým se narodili synové Václav a Boleslav.

Ludmila je jako správná babička vychovávala v křesťanské víře. To se nelíbilo jejich matce Drahomíře, která po smrti Vratislavově vládla v Čechách. Proto poslala vrahy Tunnu a Gommona na hrad Tetín, kde Ludmila bydlela. Vrahové nechtěli prolít její krev, aby nebyla uctívána jako mučednice, a tak ji v noci z 15. na 16. září uškrtili jejím vlastním závojem. Když na trůn nastoupil svatý Václav, dal svou matku Drahomíru vyhnat a ostatky své babičky dal převézt do chrámu sv. Jiří na Pražském hradě. Tím se v podstatě zasloužil o její svatořečení.

Svatá Ludmila je nejstarší českou sveticí a dnes ji uctíváme jako mučednici. Je patronkou všech matek a babiček, vinařů, křesťanských vychovatelů a spolupatronkou české země. Často se nazývá „Matka české země“. Svátek má 16. září.

Atributy: Bývá zobrazována v dlouhých šatech, s hlavou pokrytou závojem, někdy i s knížecí čapkou (korunou). V ruce mívá mučednickou palmu, stočený závoj nebo šál kolem krku, případně drží v ruce provaz. Občas má i misku s hrozny nebo staroboleslavské Paladium. Často má u sebe malého Václava, kterého vyučuje.

Svatý Prokop

Svatý Prokop se narodil kolem roku 970 v Chotouni v Čechách. Byl Čech, ale jeho jméno pochází z řečtiny a znamená „pohotový“ nebo také „průkopník“. Získal vzdělání na pražském Vyšehradě, kde se vyučovalo slovanštinou, a byl vysvěcen na kněze. Jak to bylo tehdy u kněží obvyklé, byl ženatý a měl syna Jimrama (Emmerama). Potom se stal benediktinským mnichem v Praze na Břevnově. Nakonec odešel do hlubokých lesů kolem řeky Sázavy a stal se poustevníkem.

Tam žil velmi přísným životem. Tvrdě pracoval, mýtil les a obdělával půdu. Vypráví se, že ho lidé viděli, jak orá brázdu a za pluhem má zapřaženého čerta a popohání ho křížem. Když se k Prokopovi přidali další poustevníci, mezi nimi jeho syn Jimram a synovec Vít, postavili si prosté chatrče a malou kapličku Panny Marie a starali se o chudé lidi.

V roce 1030 Prokop náhodou potkal v lese českého knížete Oldřicha, který tam byl na lovu. Poustevník si okamžitě získal jeho důvěru a stal se prý i jeho zpovědníkem. Kníže pak roku 1032 nechal místo poustevnické osady postavit kostel a klášter. Poustevníci přijali řeholi svatého Benedikta, i když si ponechali mši ve slovanském jazyce, a Prokop se stal jejich prvním opatem. Zemřel 25. března 1053 a dnes je pohřbený v kostele Všech svatých na Pražském hradě. Jako první Čech byl papežem oficiálně prohlášený za svatého (ještě dřív než svatá Ludmila). Je patronem horníků a zemědělců a spolupatronem české země. Svátek má 4. července.

Atributy: Bývá zobrazován v mnišském hábitu, v ruce má knihu a opatskou berlu. Jindy bývá oblečený jako opat, tedy podobně jako biskup. Dalšími atributy jsou kniha, kříž, model kostela, důtky, laň a plamen v dlani. Hlavním atributem je ale ďábel, kterého má spoutaného na řetězu anebo zapřaženého za pluhem.

Svatá Anežka Česká

Svatá Anežka se narodila kolem roku 1207 jako dcera českého krále Přemysla Otakara I. a dostala jméno podle svaté Anežky Římské, mučednice z období prvotní církve. O ruku české princezny Anežky se ucházel římský císař i anglický král, proto byla z politických důvodů několikrát zasnoubena. Nakonec se ve svých 23 letech sama rozhodla odejít do kláštera.

Její bratr, král Václav I., jí daroval pozemky na břehu Vltavy, kde roku 1231 postavila velkolepý františkánský klášter, dnes nazývaný Na Františku. Také založila roku 1233 špitál svatého Františka z Assisi na Starém Městě pražském, úplně první špitál v Čechách. Založila i jediný český řeholní řád – Řád křížovníků s červenou hvězdou.

Dne 11. července 1234 vstoupila spolu s dalšími 7 šlechtickými dívkami do chudého řádu svaté Kláry. Byla vůbec první princeznou, která to udělala. Této slavnosti se účastnil i král s královnou, 7 biskupů a všichni čeští šlechticové.

Anežka si dopisovala se svatou Klárou z Assisi a také s papežem Řehořem IX. Ten ji zanedlouho jmenoval abatýší jejího kláštera. A tou zůstala až do smrti. Zemřela 2. března 1282. To byl dlouho i den její památky. Blahořečení se dočkala až v 19. století a svatořečena byla papežem Janem Pavlem II. 12. listopadu 1989. Je patronkou ošetřovatelů a spolupatronkou české země. Svátek má 13. listopadu.

Atributy: Bývá zobrazována jako řeholnice v hábitu se závojem, jak odkládá královskou korunu a z ramen shazuje královský plášť. Často se zobrazuje i to, jak se stará o chudé a nemocné. Někdy drží v ruce model kostela.

Svatá Zdislava

Svatá Zdislava z Lemberka se narodila kolem roku 1220 v Křižanově na Moravě. Její otec Přibyslav byl královským purkrabím na brněnském hradě. Jako mladá se provdala za šlechtice Havla Markvatice do severních Čech na hrad Lemberk v Podještědí. Měli spolu 4 děti: Havla, Markétu, Jaroslava a Zdislavu. Její manžel byl ve službách krále Václava I. a měl za úkol kolonizovat území severních Čech, které byly tehdy ještě málo obydlené.

Zdislava byla členkou třetího řádu svatého Dominika a spolu s manželem Havlem založila dominikánské kláštery v Jablonném a v Turnově. Paní Zdislava se vzorně starala nejen o svoji rodinu, ale i o všechny pocestné, chudé, nemocné a postižené. Vyčerpána touto těžkou prací zemřela v roce 1252 ve věku 32 let na svém hradě Lemberku a byla pohřbena v klášterním kostele v Jablonném v Podještědí. Na jejím hrobě se dělo mnoho zázračných uzdravení. Teprve před 100 lety byla blahořečena a za svatou ji pak prohlásil papež Jan Pavel II. v Olomouci v roce 1995. Je patronkou rodin, litoměřické diecéze, kongregace sester dominikánek a spolupatronkou českého národa. Svátek má 30. května.

Atributy: Bývá zobrazována jako matka spolu s manželem a dětmi. Hlavním atributem je erb se znakem lvíce, dále pak vinná réva a břečťan.

Svatý Vojtěch

Svatý Vojtěch se narodil kolem roku 956 na hradě Libici ve východních Čechách. Jeho jméno znamená ve slovanštině „útěcha (posila) vojska“. Pocházel z knížecího rodu Slavníkovců z východních Čech. Studoval 9 let v německém Magdeburgu u arcibiskupa Adalberta a jméno svého učitele také přijal při biřmování. Historickým omylem se proto v ostatních jazycích překládá Vojtěchovo jméno jako „Adalbert“.

V roce 981 se jako podjáhén vrátil do Čech a působil v Praze. Krátce potom zemřel pražský biskup Dětmár a Vojtěch byl v lednu roku 982 ve věku necelých 30 let zvolen v pořadí druhým pražským biskupem. Musel odcestovat do Itálie, aby si podle tehdejšího zvyku převzal od císaře biskupskou berlu a prsten. Cestou se seznámil s významnými reformátory benediktinských klášterů, kteří ho nadchli pro horlivou pastorační a misijní činnost.

Nový pražský biskup Vojtěch bojoval v Čechách proti pohanským zvykům, krevní mstě, mnohoženství, manželství kněží, otroctví a znesvěcování neděle trhy a polními pracemi. Tím se dostal do sporu se svými kněžími i s knížetem Boleslavem II., až nakonec roku 988 odešel do Říma, kde chtěl podat papeži svou rezignaci a odjet do Svaté země.

Cestou přes Itálii se zastavil v benediktinském klášteře Monte Cassino, kde mu mniši jeho cestu rozmluvili. Vojtěch tam mínil zůstat, ale i v klášteře našel uvolněnou morálku a tak přestoupil do benediktinského kláštera Panny Marie, sv. Bonifácia a sv. Alexia na Aventinu v Římě. Tam roku 990 i se svým bratrem Radimem složil slavné sliby a stal se mnichem řádu svatého Benedikta.

Na žádost poselstva z Čech a z rozhodnutí papeže Jana XV. se roku 992 vrátil do Prahy, kde mu všichni slíbili, že se napraví. Vojtěch vzal s sebou z Říma 12 mnichů a založil v Praze Břevnovský klášter. Potom se znovu pustil do díla. Z diecézního majetku pomáhal kněžím, stavěl nové kostely a vykupoval otroky. Čechům ale náprava dlouho nevydržela a Vojtěch se brzy ocitnul ve stejné situaci, jako předtím. Když sám kníže odmítnul potrestat vraždu, která se stala v biskupském kostele Vojtěchovi přímo před očima, odešel Vojtěch roku 994 znovu do svého kláštera v Římě s tím, že se už nikdy nevrátí.

Cestou se prý ještě zastavil v Uhrách, aby pokřtil syna vévody Gejzy – budoucího prvního uherského krále, svatého Štěpána I. Uherského. Potom se i s bratrem vrátil do Říma, kde ho mniši nadšeně přijali a udělali ho zástupcem opata.

Bratři Vojtěch a Radim, protože už byli v Římě, tak náhodou unikli vyvraždění zbytku rodu Slavníkovců, které roku 995 provedli Přemyslovci. Vojtěch se po této události rozhodl odejít na misie k pohanským Prusům. Nerozmluvil mu to ani jeho přítel, císař Otto III., ani papež Řehoř V. Vojtěch se podle nich měl vrátit do diecéze. Češi ale takový nápad odmítli, a tak Vojtěch dostal povolení odejít na misie. Vykonal cestu přes poutní místa ve Francii, až došel s bratrem Radimem a knězem Benediktem na území pohanských Prusů. Ti jeho kázání neposlouchali a 23. dubna 997 ho zabili v Sambii. Podle legendy ho udeřili pádlem, spoutali a probodli sedmi kopími, pak mu uřízli hlavu, nabodli ji na kůl a křepčili kolem ní.

Vojtěchovo tělo bylo od Prusů vykoupeno stejnou váhou zlata a brzy po smrti byl na žádost císaře Ottý III. prohlášen za svatého. Císař také svému příteli nechal postavit v Římě baziliku na Tiberském ostrově, která dnes nese jméno svatého Bartoloměje. Dodnes tam na bočním oltáři uchovávají rameno svatého Vojtěcha. Král Štěpán I. zase postavil roku 1010 katedrálu Panny Marie a svatého Vojtěcha v maďarské Ostrihomi, hlavním městě Uherského království, a prvním arcibiskupem se stal opat Anastasius z břevnovského kláštera.

Vojtěchův hrob byl původně v polském Hnězdně, ale roku 1039 uskutečnil kníže Břetislav I. válečnou výpravu do Polska, kde mimo jiné vyzvednul ostatky sv. Vojtěcha i sv. Radima a odvezl je na Pražský hrad. Kníže Spytihněv tam později postavil novou baziliku zasvěcenou svatému Vítu, Václavu a Vojtěchu.

Svatý Vojtěch je druhým zemským patronem Čech, patronem Polska a Maďarska, patronem českých kněží a hlavním patronem pražské arcidiecéze. Svátek má 23. dubna.

Atributy: Bývá zobrazován jako biskup s mitrou, berlou a knihou. Jeho hlavním atributem je veslo (pádlo). Někdy má i další nástroje umučení jako oštěp (kopí) nebo svazek šípů. Jindy také orla, který podle legendy chránil jeho bezhlavé tělo.

Svatý Radim

Svatý Radim byl mladší bratr svatého Vojtěcha a stejně jako on pocházel z knížecího rodu Slavníkovců z východních Čech. Narodil se mezi lety 960-970 na rodovém hradě na Libici. Pomáhal svému staršímu bratru Vojtěchovi, když se stal pražským biskupem. Pak ho doprovázel na cestě do Říma a roku 990 spolu s ním vstoupil do řádu svatého Benedikta v římském klášteře Panny Marie, sv. Bonifácia a sv. Alexia na Aventinu. Přitom přijal řeholní jméno Gaudentius. Potom se vrátil s Vojtěchem do Prahy a potom zase do Říma.

Pobyt v klášteře daleko od domova mu zachránil život, protože v Čechách byl roku 995 celý jeho rod vyvražděn od Přemyslovců. Později doprovázel Vojtěcha na misie k pohanským Prusům a byl svědkem jeho mučednické smrti roku 997. Byl zajat od Prusů a po propuštění pomáhal polskému králi Boleslavu Chrabrému získat zpět bratrovo tělo.

V roce 999 byl v Římě od papeže Silvestra II. vysvěcen na biskupa a v roce 1000 se stal prvním arcibiskupem v polském Hnězdně, kde byl hrob svatého Vojtěcha. Zemřel pravděpodobně 12. října roku 1006. Jeho ostatky byly později spolu s Vojtěchovými uloupeny knížetem Břetislavem I. a roku 1039 přeneseny do Prahy. Je dalším zemským patronem Čech. Svátek má 12. října.

Atributy: Bývá zobrazován většinou jako biskup s mitrou a berlou. Někdy také jako poutník. Často ve dvojici se svatým Vojtěchem.

Svatý Jan Nepomucký

Svatý Jan Nepomucký se narodil kolem roku 1345 v Pomuku (dnešním Nepomuku) blízko Plzně. Jeho otec, který byl soudce, ho poslal studovat do blízkého cisterciáckého kláštera a odtud na pražskou univerzitu, kterou několik let předtím založil císař Karel IV.

Jan byl potom veřejným notářem a pracoval v úřadě arcibiskupské soudní kanceláře. Po deseti letech služby byl roku 1380 vysvěcen na kněze a stal se farářem u sv. Havla na pražském Starém Městě a zároveň byl kanovníkem, nejprve u sv. Jiljí a potom na Vyšehradě. Pět let také studoval právo v italské Padově.

V roce 1389 ho arcibiskup Jan z Jenštejna jmenoval generálním vikářem pražské arcidiecéze. O rok později také žateckým arcijáhmem (dnes bychom řekli „superděkanem“), takže dostal na starost 5 děkanátů s 225 farami.

Tehdy v Čechách vrcholilo napětí mezi pražským arcibiskupem a králem Václavem IV., který chtěl mít kontrolu nad církví a získat část kněží na svou stranu. Využil k tomu situace, kdy církev právě měla dva papeže, a věřící nevěděli, kterého mají poslouchat.

Generální vikář Jan z Pomuku stál na straně svého arcibiskupa a proti králi hájil svobodu a nezávislost církve na světské moci. Král se tedy pokusil zmenšit pražskou arcidiecézi a založit nové biskupství s takovým biskupem, který by ho poslouchal. Peníze k tomu chtěl získat zrušením bohatého benediktinského kláštera v Kladrubech, kde právě umíral starý opat.

Mniši v Kladrubech po jeho smrti ale okamžitě zvolili nového opata a požádali arcibiskupství o potvrzení volby. Král byl tehdy „na dovolené“ na hradě Žebráku, odkud pravidelně vyrážel na lov. Ani arcibiskup tehdy nebyl v Praze, ale na svém hradě v Roudnici. Generální vikář Jan Nepomucký proto rychle provedl všechno potřebné, aby opata potvrdil, a tím překazil králi jeho plány.

Když se král vrátil, upadl do záchvatu nepřičetného vzteku. Pozval si arcibiskupa a jeho úředníky na neutrální půdu a tam dostal další záchvat vzteku a vyhrožoval jim utopením. Pak nařídil všechny zatknout, ale arcibiskupovi se podařilo uniknout. Jan Nepomucký a ostatní byli vyslýcháni a mučeni. Natahovali je na skřípec a pálili do boku loučemi, čehož se účastnil i rozzuřený a opilý král. Odsouzení se ale ničeho nedopustili a takovéto zacházení bylo více než protiprávní. Král je proto pod slibem mlčení propustil. Jediný Jan, který na tom byl nejhůř, na to nepřistoupil a krále napomínal. Ještě toho dne 20. března 1393 byl svázán a v devět hodin večer svržen z Karlova mostu do Vltavy.

Dne 17. dubna našli Janovo tělo rybáři, prý podle pěti hvězd, které zářily kolem jeho hlavy. Jan byl pohřben a roku 1396 přenesen k pohřbení do katedrály. Na jeho hrobě se začaly dít zázraky. V následujících letech se také mluvilo o další příčině jeho mučednické smrti, že byl totiž zpovědníkem královny Jany a nechtěl králi prozradit zpovědní tajemství.

Král Václav IV. na sebe touto vraždou přivolal pohromu. Nejprve skoro vyschla řeka Vltava, což lidé pokládali za Boží trest, potom byl zbaven hodnosti a titulu římského krále a arcibiskup Jan z Jenštejna si na něj byl stěžovat u papeže Bonifáce IX. a žádal o Janovo svatořečení. Tehdy ale nebyla vhodná doba a brzy potom přišly husitské války.

Jan Nepomucký byl prohlášen za blahoslaveného až v roce 1721. A po osmi letech, 19. března 1729 byl prohlášen za svatého. Je jedním z nejznámějších českých světců a od doby baroka můžeme najít jeho sochy po celém světě, nejčastěji na mostech. Jenom v Evropě se jich odhaduje na třicet tisíc. Je patronem kněží a zpovědníků, lodníků, vorařů a mlynářů, patronem zpovědního tajemství, mlčenlivosti, proti pomluvám a proti nebezpečí vody, patronem mostů, bezpečného putování a šťastného návratu, hlavním patronem Čech a spolupatronem Bavorska, Mnichova, habsburského rodu, jezuitského řádu a většiny českých a moravských diecézí. Svátek má 16. května.

Atributy: Bývá zobrazován jako kněz (kanovník) v klerice, rochetě, štóle a mozetě nebo kožešinové almuci. Na hlavě mívá biret a v roce drží kříž a palmovou ratolest. Někdy má prst přiložený na ústech, jako symbol zpovědního tajemství. Hlavním atributem je pět hvězd, které má kolem hlavy. Jeho socha velmi často stojí na mostě.

Svatý Jan Sarkandr

Svatý Jan Sarkandr se narodil roku 1576 ve Skočově v těšínském Slezsku. Studoval v Olomouci, Praze a Štýrském Hradci (Graz). Roku 1606 se ve Velkém Meziříčí oženil, ale jeho manželka asi brzy zemřela, protože už roku 1607 přijal nižší kněžská svěcení. V roce 1609 byl v Brně vysvěcen na kněze a pak se stal farářem v Holešově.

Když v roce 1619 vypuklo stavovské povstání proti císaři Ferdinandu II., vtrhli na Moravu polští Kozáci a zanechávali za sebou spoušť. Když se přiblížili k Holešovu, vyšel jim naproti zpívající průvod vedený farářem Janem Sarkandrem, který nesl monstranci. Kozáci se ke zpěvu přidali a město ušetřili, ale Jan se ocitl v podezření ze zrady, že totiž on sám nebo jeho pán Kozáky na Moravu pozvali. Byl proto zatčen, odvezen do olomouckého vězení a čtyřikrát mučen a vyslýchán.

Při mučení ho natahovali na skřípec a pálili ho loučemi. Soudci ho totiž nutili vyzradit zpovědní tajemství, ale i přes kruté mučení jim nic neprozradil. Ještě celý měsíc trpěl v bolestech ve vězení, než na následky mučení 17. března 1620 zemřel.

Jeho tělo zahalili do červené látky na znamení mučednictví a dnes je pohřbený v olomoucké katedrále. Za blahoslaveného byl prohlášen roku 1859 a svatořečil ho papež Jan Pavel II. v roce 1995 při návštěvě v Olomouci. Je patronem zpovědního tajemství. Svátek má 6. května.

Atributy: Bývá zobrazován v klerice a s biretem v ruce nebo na hlavě. Kolem krku má starodávný kolárek (tzv. befy) lemovaný světlou stužkou (zvláštnost olomoucké diecéze). Také mívá v ruce knihu, kříž nebo klíče, jako znamení zpovědního tajemství. Někdy má ještě superpelici a fialovou štólu. Může mít i kouli na noze a nástroje svého umučení (pochodeň). Často bývá znázorňován při mučení.

Svatá Hedvika Slezká

Svatá vévodkyně Hedvika se narodila kolem roku 1174 na hradě Andechs v Bavorsku jako dcera vévody Bertholda IV. Když jí bylo pět let, svěřili rodiče její výchovu sestřím benediktinkám v Kitzingen. Roku 1186 byla ve svých 12 letech provdána za slezského vévodu Jindřicha I. a měla s ním 4 syny a 3 dcery.

Hedvika se po celý život věnovala péči o blaho svého lidu a o prohloubení křesťanské víry v obyvatelstvu. Vštěpovala základy víry svaté Anežky České a byla tetou svaté Alžběty Uherské. Vynikala láskou a dobročinností k chudým a nemocným. Zakládala špitály a kláštery.

Roku 1238 zemřel Hedvičin manžel a o tři roky později padl její nejstarší syn Jindřich II. v bitvě proti Tatarům. Hedvika pak vstoupila do kláštera cisterciáček v polské Třebnici, který předtím roku 1202 sama založila a kde její nejmladší dcera Gertruda byla abatýší. Všechny ostatní děti zemřely ještě za jejího života.

Hedvika sama zemřela ve svých 70 letech 15. října 1243 v třebnickém klášteře, kde je i pohřbena. Roku 1267 byla prohlášena za svatou. Je patronkou Polska, Slezska, Berlína, Vratislavi, Třebnice a Krakova, patronkou vyhnanců z vlasti a snoubenců a patronkou ostravsko-opavské diecéze. Svátek má 16. října.

Atributy: Bývá zobrazována v oděvu vévodkyně, vzácně také jako řeholnice. Často se modlí před křížem nebo dává almužnu. U sebe mívá mariánský obraz nebo mariánskou sochu. V ruce často drží model kostela nebo svoje boty, protože podle tradice chodila vždycky bosá.

Svatý Jan Nepomuk Neumann

Svatý Jan Nepomucký Neumann se narodil 28. března 1811 v Prachaticích na Šumavě. Jeho matka byla Češka a jeho otec Němec. Studoval teologii v Českých Budějovicích a v Praze. Ovládal 8 jazyků a zajímal se o botaniku a astronomii. Po dokončení studií nemohl být vysvěcen na kněze, protože v jeho diecézi už bylo tolik kněží, že pro další nebylo místo.

Jan se proto rozhodl odjet na misie do Severní Ameriky. Tam byl v New Yorku v roce 1836 ve svých 25 letech vysvěcen na kněze a horlivě působil jako misionář mezi německými přistěhovalci u Niagarských vodopádů. V roce 1840 vstoupil do kongregace redemptoristů, za dva roky složil sliby a už po pěti letech se stal představeným celé jejich americké misie. Také přivedl do Ameriky kongregaci Chudých školských sester Matky Boží a otevřel pro ně dům v Baltimoru.

Pro své vynikající pastorační působení se stal roku 1852 ve svých 41 letech biskupem ve Filadelfii. Založil přes 80 kostelů a kolem 100 katolických škol, a neustále cestoval po své diecézi. Roku 1855 založil na radu papeže Pia IX. kongregaci Františkánek z Glenn Riddle, zaměřenou na péči o mravně ohrožená děvčata a nemocné a později i na vyučování. Zemřel náhle na úplné vyčerpání 5. ledna 1860. V roce 1963 byl na II. vatikánském koncilu prohlášen za blahoslaveného a roku 1977 za svatého. Svátek má 19. června.

Atributy: Bývá zobrazován jako biskup ve fialovém chórovém oděvu – klerice, rochetě a mozetě. Ale dochovaly se nám i jeho obrazy a fotografie.

Hlavní patron českého národa	<i>Sv. Václav</i>
-------------------------------------	--------------------------

Hlavní patron Čech	<i>Sv. Jan Nepomucký</i>
Hlavní patron Moravy	<i>Sv. Cyril a Metoděj</i>
Hlavní patron Slezska	<i>Sv. Hedvika</i>

Diecéze	Katedrála	Hlavní patron	Spolupatroni
Brněnská	<i>sv. Petra a Pavla</i>	sv. Petr a Pavel	sv. Cyril a Metoděj, sv. Václav, sv. Vít, sv. Vojtěch, sv. Klement Maria Hofbauer, sv. Prokop, sv. Kristin, sv. Jan Nepomucký, sv. Ludmila, sv. Kordula
Českobudějovická	<i>sv. Mikuláše</i>	sv. Mikuláš	sv. Jan Nepomucký
Královéhradecká	<i>Svatého Ducha</i>	sv. Klement	sv. Jan Nepomucký
Litoměřická	<i>sv. Štěpána</i>	sv. Zdislava	sv. Štěpán, sv. Felix, sv. Viktorin
Olomoucká	<i>sv. Václava</i>	sv. Václav	sv. Cyril a Metoděj, sv. Kristýn a druhové, sv. Vojtěch, sv. Vít, sv. Prokop, sv. Kordula, sv. Ludmila, sv. Pavlína
Ostravsko-opavská	<i>Božského Spasitele (Ostrava) + konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie (Opava)</i>	sv. Hedvika	-
Plzeňská	<i>sv. Bartoloměje</i>	bl. Hroznata	-
Pražská	<i>sv. Víta, Václava a Vojtěcha</i>	sv. Vojtěch	sv. Václav, sv. Jan Nepomucký

Hlavní patron Evropy	sv. Benedikt z Nursie
Spolupatroni Evropy	sv. Cyril sv. Metoděj sv. Brigita Švédská, sv. Kateřina Sienská sv. Terezie Benedikta od Kříže

Modlitba k patronům Evropy

*Svatí ochránci Evropy, Benedikte, Cyrile a Metoději, Brigito, Kateřino Sienská a Terezie Benedikto od Kříže, obracíme se k vám s velkou důvěrou v naléhavé prosbě za evropské národy. K vám se obracíme, neboť u Boha mnoho můžete. Vaše požehnaná činnost, opřena o Písmo svaté, sílu svátostného spojení s Kristem a jednotu s římskou církví přinesla evropským národům víru v pravého Boha, správný pohled na život a s tím mnoho dobrého. Vyprošujte u Boha všem národům bratrské soužití a mír Ježíše Krista. Vy, učitelé ctností, horlité pro čest Boží, příkladné vzory lásky k Písmu svatému, vyprošujte nám milost, abychom nedávali ničemu přednost před láskou ke Kristu a ve vzájemné bratrské lásce byli svědky Kristovými.
Amen.*

Test k památce sv. Ludmily

1. Sv. Ludmila se narodila:

- a) r. 860
- b) r. 1060
- c) r. 1860

2. Jméno manžela sv. Ludmily bylo:

- a) Přemysl
- b) Bořivoj
- c) Boleslav

3. Kdo pokřtil manžela sv. Ludmily?

- a) sv. Vojtěch
- b) sv. Metoděj
- c) sv. Jan Nepomucký

4. Jména synů sv. Ludmily:

- a) Otakar, Slavomír
- b) Boleslav, Václav
- c) Svytlah, Vratislav

5. Jméno ženy, která si vzala syna sv. Ludmily, a když ovdověla, osnovala zavraždění své tchyně:

- a) Božena
- b) Libuše
- c) Drahomíra

6. Jak se jmenoval vnuk sv. Ludmily?

- a) Václav
- b) Vojtěch
- c) Jan

7. Sv. Ludmila zemřela mučednickou smrtí:

- a) na hradě Tetín u Berouna
- b) na Pražském hradě
- c) na Vyšehradě

8. Kdybychom hledali její hrob, tak bychom jej našli:

- a) v bazilice sv. Jiří ve Staré Boleslavi
- b) v bazilice sv. Jiří na Pražském hradě
- c) v bazilice sv. Jiří v Berouně

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2003/2004.)

Rozdíl mezi 1. a 2. listopadem

Namísto jednotlivých pomlček doplní ministranti odpovídající písmena zvolených názvů či termínů. Písmeno CH se píše dvěma pomlčkami.

1. Prvního listopadu slavíme v církvi **S** _____ **V** _____ **S** _____.
Druhého listopadu je **V** _____ **N** _____ **V** _____ **V** _____ **Z** _____.
2. Prvního listopadu se modlíme ke **A** _____.
Druhého listopadu se modlíme za **E** _____.
3. Prvního listopadu si kněz obléká roucho barvy **L** _____.
Druhého listopadu si kněz obléká roucho barvy **A** _____.
4. První listopad se týká duší, které jsou v **E** _____.
Druhý listopad se týká duší, které jsou v **I** _____.
5. Prvního listopadu se při mši svaté říká nebo zpívá **S** _____ a **V** _____.
Druhého listopadu se z ordinária říká nebo zpívá **K** _____ **E** _____, **S** _____,
a **B** _____ **B** _____.
6. Prvního listopadu se čte při mši svaté evangelium o **B** _____.
Druhého listopadu se čte při mši svaté evangelium o **P** _____ **S** _____.
7. První listopad je liturgicky stanoven jako **S** _____.
Druhý listopad je liturgicky stanoven jako **P** _____.
8. Prvního a druhého listopadu můžeme získat plnomocné odpustky při návštěvě **S** _____.
Od druhého listopadu můžeme získat plnomocné odpustky při návštěvě **T** _____.

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2003/2004.)

Nápisy na pomnících

Níže jsou uvedené věty z Písma svatého, které se hodí na hroby. Počet čárek ve vynechaných slovech odpovídá počtu písmen, které hledané slovo obsahuje. Je možno také najít hledané slovo vyhledáním citátu z Písma svatého (v tom případě nejlépe použijte překladu, který se používá v liturgických textech).

1. Očekáváme v _____ í našeho t __ a. (Řím 7,23)
2. Kdo by nás mohl odloučit od l ___ y K _____ y? (Řím 8,35)
3. Máme v n __ i dům, který potrvá n _____ y. (srov. 2 Kor 5,1)
4. Budeme s P ___ m navždycky. (1 Sol 4,17)
5. Blažení, kdo umírají ve s _____ í s P ___ m. (Zj 14,13)
6. „Já jsem v _____ í a ž ___ t,“ praví Pán, „kdo věří ve mne, neumře n _____ y.“ (Jan 11,25a.26)
7. „V domě mého O ___ e je mnoho p _____ ů.“ (Jan 14,1)
8. „Bůh tak miloval s ___ t, že dal svého j _____ o Syna, aby každý, kdo v něho v ___ í, měl život v _____ ý.“ (Jan 3,16)
9. „Radujte se a j _____ e, neboť máte v n ___ i velkou o _____ u.“ (Mt 5,12)
10. My máme svou v _____ t v n ___ i. (Flp 3,20)

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2007/2008.)

Najděte v Písmu svatém

A

1. Ve kterém městě se zřítily hradby na 27 000 bojovníků? (1 Král 20)
2. Odkud a kam nesli v koších 70 hlav, které uťali synům jednoho krále? (2 Král 10)
3. Pod jakým stromem seděla Debóra, když soudila Izrael? (Sd 4)
4. Krávy táhly vůz cestou, kterou nikdy před tím nejely, neměly kočího, a přece nesešly z cesty. Kde se to stalo? (1 Sam 6)
5. Ve kterém městě se postila i zvířata? (Jon 3)
6. Na kterém ostrově kousla Pavla do ruky zmiije, ale jemu to neublížilo? (Sk 28)
7. Ve kterém městě a komu se posmívaly děti kvůli lysé hlavě a byly za to roztrhány medvědicemi? (2 Král 2)
8. Ze kterého města pocházel první izraelský král Saul? (1 Sam 10)
9. Kde byl pochován král Saul a jeho synové? (1 Kron 10)
10. Ve kterém městě uzdravil Eliša pramen s hořkou vodou? (2 Král 2)

B

1. Za jak dlouho se vrátilo 12 zvědů z průzkumu zaslíbené země? (Nm 13)
2. Jak dlouho čekal nemocný u rybníka Bethesda na svoje uzdravení? (Jan 5)
3. Jak dlouho sloužil Jákob u Lábana? (Gn 31)
4. Jak dlouhou dobu k dostavbě jeruzalémských hradeb potřebovali pod Nehemjášovým vedením navrátilci z babylónského zajetí? (Neh 6)
5. Jak dlouhé mlčení nastalo v nebi, když Beránek otevřel sedmou pečeť? (Zj 8)
6. Jak dlouho skandovali obyvatelé Efezu na počest svojí bohyně? (Sk 19)
7. Jak dlouho trvala navrátilcům pod Ezdrášovým vedením cesta z Babylóna do Jeruzaléma? (Ezd 7)
8. Jak dlouho se Izák modlil, aby Rebeka měla děti? (Gn 25)
9. Jak dlouho hledalo 50 mužů Eliáše po jeho vzetí do nebe? (2 Král 2)
10. Jak dlouho byl nemocný chromý žebrák, kterého u chrámových dveří uzdravil apoštol Petr? (Sk 3 a 4)

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2002/2003.)

Biblická soutěž

(Jan 11,32-44)

1. Kdo řekl Ježíšovi: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl neumřel.“

- a) Marta
- b) Marie
- c) Alžběta

2. Kdo plakal při Ježíšově příchodu?

- a) Marie
- b) Marie a židé
- c) Marie, židé i Ježíš

3. Kdo řekl: „Hle, jak ho miloval!“

- a) všichni židé
- b) všichni židé spolu s Marií
- c) někteří židé

4. Jak dlouho už byl Lazar v hrobě při Ježíšově příchodu?

- a) čtvrtý den
- b) třetí den
- c) druhý den

5. Jak se Ježíš modlil k nebeskému Otci před vzkříšením Lazara?

- a) děkoval
- b) prosil
- c) klaněl se

6. Jakým hlasem přikázal Ježíš mrtvému: „Lazare, pojd' ven!“

- a) tichým
- b) mocným
- c) šeptem

7. Ježíš vzkřísil Lazara z mrtvých. Jak se dostal ven z hrobu?

- a) pomohli mu ven přítomní muži
- b) z hrobu ho vyvedl sám Ježíš
- c) vyšel z hrobu sám

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2004/2005.)

Poznejte biblickou postavu

1. Byl prorokem. Bůh jej vyzval, aby šel kázat pokání do hříšného města Ninive. On však nechtěl poslechnout a ujel na lodi pryč. Na moři se strhla bouře. Posádka lodi losovala, aby se ukázalo, kdo je na lodi nehodný. Los padl na našeho hrdinu. Hodili jej do moře, kde zůstal tři dny v břiše velké ryby.

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2001/2002.)

2. Odešel se svým strýcem Abrahámem z Haranu do země Kanaán. Vybral si krajinu poblíž Jordánu a usadil se tam v městě Sodomě. Byl zajat nepřátelským vojskem i se svou rodinou a veškerým majetkem, ale jeho strýc ho vysvobodil. Když prchal z hořící Sodomy, jeho žena se na útěku ohlédla a změnila se v solný sloup.

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2002/2003.)

Řešení:

Test k památce sv. Ludmily:

1a, 2b, 3b, 4c, 5c, 6a, 7a, 8b

Rozdíl mezi 1. a 2. listopadem:

1. Slavnost Všech svatých – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé
2. svatým – zemřelé
3. bílé– fialové
4. nebi – očistci
5. Sláva, Věřím – Kyrie eleison, Svatý, Beránku Boží
6. blahoslavených – posledním soudu
7. slavnost – vzpomínka
8. kostela – hřbitova

Nápisy na pomnících:

1. vzkříšení, těla
2. lásky, Kristovy
3. nebi, navždycky
4. Pánem
5. spojení, Pánem
6. vzkříšení, život, navěky
7. Otce, příbytků
8. svět, jednorozeného, věří, věčný
9. jásejte, nebi, odměnu
10. vlast, nebi

Biblická soutěž (Jan 11,32-44):

1a; 2c; 3c; 4a; 5a; 6b; 7c.

Poznejte biblickou postavu:

1. Jonáš.
2. Lot